

Tabulka 16

Četba knih dle vlastního výběru (v %)

Podíl vyučujících	Žáci čtou beletristickou knihu podle svého výběru ve výuce zpravidla			
	1x týdně alespoň 20–30 minut	1x měsíčně alespoň 20–30 minut	Méně často	Celkem
Všichni vyučující	7,8	14,5	4,4	26,7
Většina vyučujících	9,1	22,0	6,4	37,5
Někteří vyučující	4,1	12,8	11,1	28,0
Celkem	20,9	49,3	22,0	92,2

Nejčastěji žáci čtou neučebnicové texty v hodinách většiny vyučujících obvykle jednou měsíčně. Jakkoli se jednoměsíční četnost nezdá být vysokou, při většině vyučujících to představuje 2–3 příležitosti ke čtení měsíčně. Přesto je v této oblasti prostor pro rozšíření příležitostí k rozvoji čtenářských dovedností značný.

Pro získávání a zejména upevňování čtenářských dovedností je zcela zásadní, aby žáci měli možnost provádět reflexi dosaženého pokroku, sami rozpoznávat, v čem došlo v oblasti čtenářských dovedností k posunu a stanovovat cíle v jejich rozvoji pro nejbližší období.

Tabulka 17

Příležitost k vyhodnocování (v %)

Mají žáci příležitost vyhodnocovat svůj dlouhodobý pokrok ve čtenářské gramotnosti a posun ve vztahu ke čtení?	
Na prvním stupni příležitost dává třídní učitel, na druhém zejména češtináři, k reflektivnímu volnému psaní žáků.	61,1
Žáci si ve vyčleněných hodinách procházejí čtenářské portfolio, připomínají si četbu a snaží se písemně vystihnout svůj posun oproti předešlému období.	33,1
Každý žák se alespoň 1x ročně může písemně ohlédnout za uplynulým obdobím, popsat aktuální stav, zhodnotit svůj posun a stanovit si směr dalšího rozvoje.	27,0
Žáci si jednou ročně vyplňují tzv. portrét čtenáře a sdílejí je mezi sebou.	8,1

I když v téměř dvou třetinách škol (61 %) dostávají žáci příležitost k reflektivnímu volnému psaní, pouze v méně než třetině škol si žáci vyhodnocují a komentují svá čtenářská portfolio (33 %), případně písemně vyhodnocují posun ve svých čtenářských dovednostech (27 %).

3.5.2 Rozvoj čtenářské gramotnosti v hospitacích

Průběh rozvoje čtenářské gramotnosti byl zjišťován na vzorku 104 škol v 773 hospitacích. Rozvoj čtenářské gramotnosti není možné izolovat jen do hodin českého jazyka, ale jeho využívání by se mělo promítat do všech předmětů ve vhodných příležitostech, proto byla sledována byla výuka nejen českého jazyka a literatury, ale i ostatních předmětů.